

DIN JUDEȚ

Hanul vechi din Pincota

Așezare din Podgoria ardeană, pomenită în documente încă la începutul secolului al XIII-lea, fiind reședința unei abajii, cu rol important în viața socială și politică a împrejurimilor, Pincota cunoaște o dezvoltare accelerată în secolul al XV-lea. Localitatea, centru politic-popolizator al satelor din jur, este atestată ca oraș (oppidum) din anul 1475. Cei care fac renumele Pincotei sînt tăbăcarii, mulți la număr, care deservesc o zonă destul de mare din jur. În timpul ocupației turcești este reședința unui beg, iar după deșirg li se va recunoaște doar în anul 1812.

păreri că pe același loc a existat o altă clădire cu aceeași destinație, ele nu pot fi verificate. Urmele de zădărie din pădure de la subsolul actualului clădirii (aripa de vest) indică clar existența pe acel loc a unor construcții anterioare și a câtor fundații au fost

Construcția actuală, judecând după arhitectura ei este din secolul al XIX-lea, și se poate presupune că a fost ridicată după 1812, poate chiar după anul 1822, odată cu venirea domeniului Pincota a intrat în stăpînire a baronului Dietrich. Clădirea a servit, pe

va detaliu despre clădire și despre intențiile de după restaurare. Lucrările actuale, ne-a spus el, care se vor prelungi pînă în anul 1976, prevăd consolidarea întregii clădiri, refacerea acoperișului, a planșelor de la etaj. Deșigur, nu se va schimba nimic din vechea înfățișare, iar cele 94 de încăperi vor servi destinațiilor înfățișate, adică va fi un local tehnico-administrativ al tuturor organelor din acest oraș.

Poate nu ar fi lipsit de interes amenajarea în clădire camere ale clădirii a unui mic muzeu, care să oglindescă trecutul istoric al localității, ocupațiile tradiționale ale locuitorilor din Pincota și împrejurimii, arta populară din zona respectivă. De asemenea, ar fi să se parca și alte instituții culturale-educative să-și aibă sediul în această clădire restaurată a vechiului han din orașul Pincota, localitate care cunoaște înnoiri continue.

GEORGE MANEA

DIN TRECUTUL LOCALITĂȚILOR JUDEȚULUI

folosite și pentru hanul existent astăzi. Tradiția locală păstrează amintirea existenței în acel loc a sediului administrației fiscale, lucru mult mai probabil. Acolo se odihneau diamele, lapte menționat și de un document păstrat, procesul verbal de predare al domeniului către baronul Iosif Dietrich, din anul 1822, care amintește de mai multe clădiri vechi, printre care și clădirea vechiului fisc (olim fiscalus).

parcursul anilor, ca sediul instituțiilor de interes local, între care și poșta, centrul administrației domeniului, han, stație de poștașilor și magazine. Se afirmă că pivnițele hanului au fost folosite și drept temniță, aici fiind înfășurați în arest sute de revoluționari, după înfringerea revoluției din anul 1848.

La hanul, care se restaurează, am discutat cu Inginerul Gheorghe Opțeanu, șeful șantierului, care ne-a oferit cite-

Noul televizor din Minsk

În biroul de proiectări al Uzinei de radio din Minsk (capitala RSS Bielorusiei) a fost realizat noul televizor cu tuburi și tranzistori „Gorizont-105”, cu imagine alb-negru.

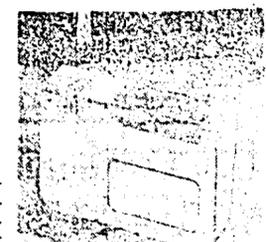
Noul „Gorizont” prezintă o serie de avantaje în comparație cu televizoarele produse în serie în prezent. Un sistem de dirijare de la distanță fără fir permite să se deschidă aparatul, să se schimbe programele, să se regleze claritatea și sunetul. Aparatul este prevăzut cu un dispozitiv de conectare a videomagnefonului

Știința și tehnica

Ca la „Roata lumii”: ascensor cu mers continuu

Cabinele acestui ascensor se vor ridica și coborî continuu, asemănător ecanelor de pe „roata lumii”. Revoltorul — cum a fost numit noul ascensor — a fost proiectat pentru un magazin universal cu mai multe etaje, care se construiește la Marrisstown (SUA). Fiecare cabină va putea lua 150 de persoane, astfel încît ascensorul, în-

„Brichetă”

Testat în cosmos — utilizat pe pămînt. Urmind această deviză, firma Rowenta dă o nouă aplicație celulelor solare puse la punct de concernul AEG. Iolosite datorită înalței lor eficiente și rezistenței față de radiațiile cosmice în zborurile interplanetare. Montate sub un capac de sticlă în partea de sus a brichetei cu gaz „Solarfont”, celulele solare ultrasensibile transformă lumina solară, lumina unei lămpi sau chiar a unei lumînări în curent electric cu care se încarcă mînușcului acumulator de oțel.

O ciupercă producătoare de zahăr și proteine

Din deșeurile naturale, ciupercă „Basidiomyces” produce substanțe de bază ale alimentației. Cultivată ca obiect de studiu al chimiei fiziologice în secția de medicină a Științelor Naturii de pe lângă Universitatea Ruhrului, din Bochum, ciupercă descompune, după cum a comunicat șeful secției, profesorul August Wilhelm Holdorf, materia le naturală cum sint materia, hîrtia sau algele marine transformîndu-le în zahăruri și proteine. Nu ar fi exclus, după părerea omului de știință, ca această ciupercă să fie cultivată în viitor în vederea rezolvării problemei alimentației.

zestrat cu 6 cabine, va avea o capacitate de transport de 40.000 de cumpărători pe oră. Cabinele se vor mișca în unison la fiecare 60 secunde, oprindu-se la toate etajele. Pereții din sticlă ai cabinelor și ai puțului vor permite o vizibilitate perfectă asupra tuturor raioanelor magazinului.

Alimente nepoluate

Producerea de alimente mai sănătoase năunîndu-se în mod abso-

lut la îngrijimile și insecticide artificiale. De asemenea se va renunța la tratarea ul-pădurii care urmează să realizeze o produselor agrare cu substanțe de conservare sintetice. Argumentul decisiv în acest sens îl constituie influența tot mai negativă pe care o exercită asupra echilibrului biologic al naturii utilizarea de îngrășă-

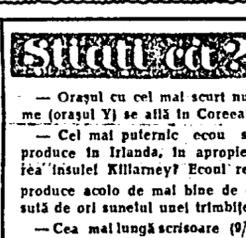
Masă plastică auto-distrugătoare

A găsi locul unde să depozitezi deșeurile din masă plastică nu este o problemă atât de simplă cum pare ea la prima vedere. Cum acestea nu pot fi arse, pentru că în urma arderii se formează gaze otrăvitoare, respectivă împrejurare a născut ideea creării unor mase plastice... autodistrugătoare. Autorul ei este James Jellet, care împreună cu colegii săi de la Universitatea din Toronto (Canada) au elaborat o nouă metodă pentru distrugerea masei plastice, demonstrînd-o la una din adunările Societății de chimie din țară. Sub ochii celor prezenți o ceașcă din masă plastică, sub acțiunea razelor ultraviolete, a dispărut în câteva

ore. Procesul de autodistrugere a masei plastice poate fi dirijat, și deci se poate cunoaște dinainte cit va dura. În această direcție s-au obținut deja rezultate: în ultima vreme au fost patentate două metode. Una dintre ele indică introducerea în masa plastică a unor adausuri sensibile la acțiunea razelor ultraviolete. Drept rezultat apare o reacție, care în final asigură distrugerea deplină a substanței respective.

Ambalaj extrem de ușor

După trei ani de experimentări, Badische Anilin- und Soda-Fabrik din Ludwigshafen prezintă un carton expandat care se remarcă printr-o serie de avantaje față de clasicul carton ondulat. Este vorba de o folie din polistiren căserată pe ambele părți cu hîrtie, foarte rezistentă la umezeală, la fel de ușor de prelucrat ca mașinile automate de ștanțare și presare obișnuite ca și cartonul normal. Conceput în deosebi ca ambalaj pentru alimente congelate, păsări, fructe și legume, noul tip de carton, extrem de ușor, garantează și cheltuieli reduse de transport.

co-dinamic”, adică re-

Recent înfățișat, „Oficiul” de calcul electronic” constituit pentru întreprinderea textilă ardeană un sprinț eficient în realizarea sarcinilor de producție.

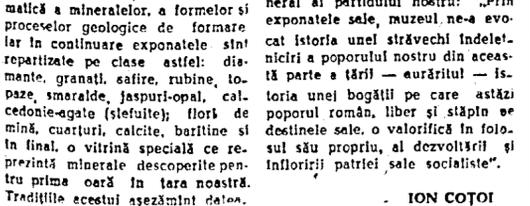
In imagine, tîna Olga Dimitrescu lucrînd cu multă precizie la una din mașinile electronice de calcul.

Foto: M. CANCIU

Pe Valea Rujii...

Pîrîul Rujă, care izvorăște din muntele Pincota (făcînd parte din masivul Codru), este un afluent al râului Moneasa. Pe valea Rujii amatori de drumetrie pot efectua scurte plimbări, într-un cadru de un deosebit pitoresc, cu plecare din fața biroului de cazare al stațiunii balneo-climaterice Moneasa. Din muntele Pincota și pînă la vărsarea în Moneasa, pîrîul Rujă străbate circa 8 km, curgînd domol printre creste acoperite cu păduri bătrîne de fagi. Pe parcurs, Rujă adună mici torenți de apă ce coboară din muntele Teiu, duclnd cu ei la vale bolovanii de piatră de culoare preponderent roșie.

Despîrși din carierele de marmură roz de pe acest munte, bolovanii depozitați pe abia Rujii dau apoi un colorit străveziu care înclină privirea. Aceste reflexe roșietice ale apei se datorîază altui pietrelor ca atare cît și algeilor aliate în albia apei și care, par, de asemenea, de culoare roșie.

Pe Valea Rujii...

Muzeu unic în Europa și cel mai mare de acest fel din lume

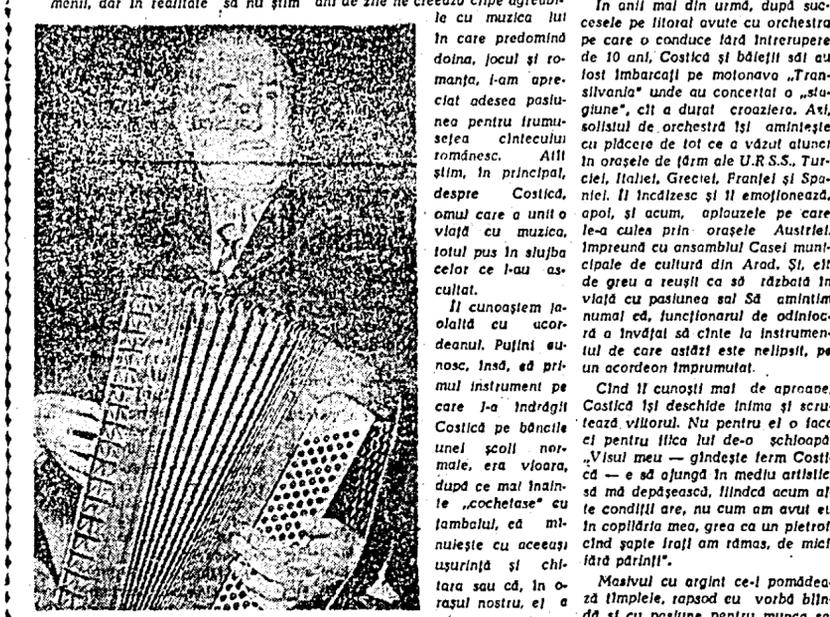
Pe strada Motilor, la numărul 4, în orașul Brad, se află renumitul muzeu mineralogic. Din punct de vedere al numărului mare și valorii de exponate aurifere, muzeul este considerat unic în Europa și cel mai mare de acest fel din lume.

Pe lângă exponatele de aur mai există o prezentare mineralogică începînd de la formarea și pînă la expunerea celor mai frumoase flori de mină din țară și străinătate. A treia parte a muzeului o constituie sala unde sînt prezentate istoriile minerurilor din Munții Apuseni, mînturii ale indeletnicirii minerale și pînă în zilele noastre.

Dintre cele mai interesante exponate ale muzeului amintim: „Harta României”, „Sopria de aur”, cristalele „Dodecaedru” (unică în lume), în partea mineralogică a muzeului există o prezentare sistematică a mineralelor, a formelor și proceselor geologice de formare iar în continuare exponatele sînt repartizate pe clase astfel: diamante, granat, safire, rubine, topaze, smaralde, jaspuri-opal, calcedonie-agate (stefuie), flori de mină, cuarțuri, calcite, baritine și în final, o vitrină specială ce prezintă minerale descoperite pentru prima oară în țara noastră. Tradiția acestui așezămint datou-

Muzica, un om, o viață...

Ne este dat adesea să avem convingerea că ne cunoaștem bine semenii, dar în realitate să nu știm

mare lucru despre ei. Așa stau lucrurile, pare-se, și cu Costică. De ani de zile ne crează clipe agreabile cu muzica lui în care predomină doina, jocul și romanța, l-am apreciat adesea pasivitatea pentru trumbea cîntecului românesc. Aîl știm, în principal, despre Costică, omul care a unit o viață cu muzica, totul pus în slujba celor ce l-au ascultat.

Îl cunoaștem jalolaltă cu acord-deanu. Pușni un-nosc, însă, ed primul instrument pe care l-a îndrăgit Costică pe bănele unei școli normale, era vioara, după ce mai înaintea „cochetate” cu tambalul, ad mînuiește cu aceeași ușurință și chitară sau că, în orașul nostru, el a

ost vreme îndelungată și solist vocal. În anul mai din urmă, după succesele pe litoral avute cu orchestra pe care o conduce fără întrerupere de 10 ani, Costică și băieții săi au fost îmbarcați pe motonava „Transilvania” unde au concertat o „studiu”, cît a durat croaziera. Axl, solistul de orchestră își amintește cu plăcere de tot ce a văzut atunci în orașele de țîm ale U.R.S.S., Turciei, Italiei, Greciei, Franței și Spaniei. Îl încaltesc și îl emoționează, apoi, și acum, aplauzele pe care le-a cules prin orașele Austriei. Împreună cu ansamblul Casei municipale de cultură din Arad. Și, cît de greu a reușit ca să răzbată în viață cu pasiunea sa! Să amintim numai că, funcționarul de odinioară a învățat să cînte la instrumentul de care astăzi este nelipsit, pe un acordeon imprumutat.

Cînd îl cunoști mai de aproape, Costică își deschide inima și scrutează vîntul. Nu pentru el o face cît pentru lîca lui de-o șchioapă. „Visul meu — gîndește ferm Costică — e să ajung în mediu artistic, să mă depășesc, lîndă acum alte condiții are, nu cum am avut eu în copilăria mea, grea ca un pietrol, cînd șapte țîrăi am rămas, de mic, lărd părinți”.

Mașivul cu argint ce-l pomădează lîmple, rapid cu vorbă blîndă și cu postură pentru munca sa, pe care o pune în slujba veseliei și antrenului, acesta e Costică, așa cum ne-am obișnuit să-l zicem, el lînd de fapt Constantin Zîntariu, seard de seard în fruntea orchestrei care, în prezent, concertează la restaurantul „Mureșul”. Un om obișnuit, o viață care înseamnă muzică slobozită în eter pentru ce cel din jur să îl mulțumești, să se reconforteze după muncă. Munca și arta lui slujesc înobilirea omului, e un izvor de lîniște, de frumusețe.

Este pentru prima dată cînd se demonstrează în mod precis prezenta apei pe un alt obiect cosmic aparținînd sistemului solar. Se știe că, în ceea ce privește planeta Marte, măsurătorile nu sînt concludente.

CUGETĂRI DESPRE RELIGIE

„Religia o țîază de dinși inventată Ca ou a ei putero să vă aplece-n lug, Căd de-ar lipsi din înimă speranța de răsplăd, După ce-amar muncităd, mizeri viața toad, Aîl mai purta osînda ea vita de la plug?”

M. EMINESCŪ: „Împărat și pro-letar”

„Natura există independent de orice filozofie; ea este templa pe care am crescut noi, oamenii, noi înșine produse ale naturii; în alata naturii și o omului nu există nimic, iar înșinele superioare create de fantazia noastră religioasă nu sînt decît oglindirea fantasmă a propriii noastre înșine.”

F. ENGELS: „Ludwig Feuerbach și silrșitul filozofiei clasice germane”

— Dumnezou reprezintă (din punct de vedere istoric și colidian) înainte de toate un complex de idei generate de faptul că asupra omului apasă greu natura înconjurătoare și jugul de oțed, idei care conștințese această apăsare și slăbese lupta de oțed”.

V. I. LENIN: Din scrisoarea „Către A. M. Gorki”

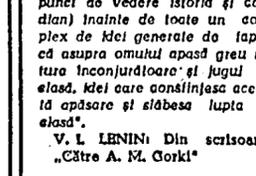
Controlul timpului

ORIZZONTAL: 1. Străbunica ceasului. 2. Prînce-n angrenajul ceasului — Arătate cu limbal. 3. O treabă care se săvîrșește încet cu încetul; spune proverbial — Nu eudece... ce aduce ceasul. 4. Farmec — Pot fi și de vîrșit. 5. Geas după ceas... — Mamă de demult. 6. Secunde de dintr-o zi — Le merge mîntea ca ceasul (masc.). 7. Fățîrizat la minte! — Prinț la popoarele de lîmbă semită (ant.). 8. Un ceas care poate merge — Evenimente de ultimă oră. 9. Asta e cam pierdut vremea — Rupte din soare. 10. Măsurî de timp — Piste pe care se merge cronometrat.

VERTICAL: 1. Ceasornice chîlî-bușarel 2. Terenuri — Din timp în timp. 3. O groază de timp... 4. Strădeluș (tr.) — Scriștie din lîniță. 5. După zdravene bății — Merg la trapă 6. Ziua apusă. 7. Dă și ora exactă. 8. Rază și „soarel — Ea rîlnut. 9. Limba ceasului. 10. Moșul de la orele scrii — Ceasornicul iubirii (pl.).

Cuvînte rare: ADOIE — PIȚ — NUR.

ZENO TURDEANU

PUNCTUL PE I

Dia El și Ea s-a născut o stea.

Cînd l-am oferit sprîlnul, a zîmbit cu inocență, cînd l-am cerut ajutorul, a hohotit sardonice.

Ingimlatul se uita în ochii tăi pentru a se vedea pe sine.

Jupiter și cei 12 sateliți

Jupiter este cea mai mare planetă a sistemului nostru solar; ea are înșă și cei mai mulți sateliți. Cel mai mare, Ganymede, are diametrul de 5150 km, urmînd apoi alți uaspreece, dintre care doi din ei, Callisto cu 4150 km și Io cu 3700 km, au diametre mai mari decît Luna (3473 km), iar Europa 3200 km, cu ceva mai puțin. Cei 11 alți sateliți sînt mult mai mici și

Observațiile făcute de o echipă de trei astromoni americani au demonstrat că este vorba într-adevăr de apă. Pentru determinări, ei au utilizat un spectrometru cu baleiaj rapid, cuplat la telescopul de 1,50 m, de la Kitt Peak din Arizona. Ei au ajuns la concluzia că satelitul Europa este practic în întregime acoperit cu gheață, Ganymede în proporție de 65% și Callisto 25%.

DE PRETUTINDENI

